

Φορολογία καπνού και εναλλακτικών προϊόντων καπνού:

Πώς πρέπει να είναι;

Βασικά συμπεράσματα:

- Το κάπνισμα προκαλεί 8 εκατομμύρια θανάτους ετησίως, σύμφωνα με τον ΠΟΥ. Η φορολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της κατανάλωσης καπνού, προωθώντας την υποκατάσταση με λιγότερο επιβλαβή προϊόντα μέσω διαφοροποιημένων συντελεστών, ενθαρρύνοντας τη μετάβαση σε εναλλακτικά προϊόντα καπνού.
- Η χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων ή θερμαινόμενων προϊόντων καπνού καταγράφει 80-90% χαμηλότερα επίπεδα επιβλαβών ουσιών σε σύγκριση με τα παραδοσιακά τσιγάρα, καθιστώντας τα μια λιγότερο επιβλαβή εναλλακτική για τους καπνιστές.
- Μελέτη του 2018 για τη Δημόσια Υγεία στο Ηνωμένο Βασίλειο δείχνει ότι τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού είναι ασφαλέστερα από τα παραδοσιακά τσιγάρα.
- Η χάραξη δημόσιας πολιτικής και η εφαρμογή ενός διαφοροποιημένου φορολογικού πλαισίου βάσει του βαθμού επικινδυνότητας των διαφόρων προϊόντων καπνού αποτελεί μια πρόκληση. Ωστόσο, αξίζει αυτό να επιχειρηθεί καθώς οι δυνατότητες των εναλλακτικών προϊόντων καπνού να σώσουν ζωές είναι σαφείς και τεκμηριωμένες.

ⁱ Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΚΕΦΙΜ, Καθηγητής του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ).

Εισαγωγή: Η αγορά του καπνού σήμερα

Τα τελευταία χρόνια η αγορά καπνού διεθνώς αλλά και στην Ελλάδα μετασηματίζεται. Η καινοτομία και η ανάπτυξη εναλλακτικών προϊόντων κατανάλωσης νικοτίνης αντιπροσωπεύει μια μαζική αλλαγή από μια αγορά στην οποία ιστορικά κυριαρχούσαν τα τσιγάρα (καϊόμενος καπνός). Τα ποσοστά καπνίσματος παρουσιάζουν μια σαφή τάση μείωσης τις τελευταίες δεκαετίες.¹ Τα εναλλακτικά προϊόντα καπνού επιτρέπουν στους χρήστες να καταναλώνουν νικοτίνη με ένα κλάσμα μόνο του κινδύνου που υπάρχει στα παραδοσιακά τσιγάρα. Με την κατάλληλη φορολογική και ρυθμιστική πολιτική, τα προϊόντα αυτά θα μπορούσαν να περιορίσουν τις επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία.

Ποια είναι τα εναλλακτικά προϊόντα καπνού;

Τα εναλλακτικά προϊόντα καπνού (μη καύσης) που κυκλοφορούν, μπορούν να ενταχθούν σε τέσσερις κατηγορίες.

- **Τα ηλεκτρονικά τσιγάρα ή προϊόντα ατμίματος** είναι συσκευές που περιέχουν υγρό με νικοτίνη ή χωρίς. Μία από τις διαφορές σε σύγκριση με τα παραδοσιακά τσιγάρα, είναι ότι περιέχουν υγρό, και όχι πραγματικό καπνό, στο οποίο υγρό εμπεριέχεται σε υψηλότερη αναλογία προπυλενογλυκόλη και γλυκερίνη. Στα προϊόντα αυτά, το επίπεδο των επιβλαβών ουσιών που καταγράφεται κατά τη χρήση τους είναι περίπου 95% χαμηλότερο σε σύγκριση με τα παραδοσιακά τσιγάρα.² Το ποσοστό αυτό διαφοροποιείται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε συσκευής καθώς

και από τα συστατικά που περιλαμβάνει.

- **Τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού** προσφέρουν μια μοναδική μορφή κατανάλωσης νικοτίνης που είναι λιγότερο επιβλαβής από τα τσιγάρα. Τα προϊόντα HTPs ή HNBs θερμαίνουν τον καπνό, χωρίς να τον καίνε. Θερμαίνοντας αλλά όχι καίγοντας τον καπνό, τα HTPs επιτρέπουν στους χρήστες να καταναλώνουν νικοτίνη που περιέχεται στον καπνό, αλλά με λιγότερες επιβλαβείς χημικές ουσίες από τα παραδοσιακά τσιγάρα που καίγονται. Τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού εκτιμάται σύμφωνα με τον ΠΟΥ ότι μπορεί να συνδέονται με μειωμένη έκθεση σε σημαντικούς καρκινογόνους παράγοντες που βρίσκονται στο συμβατικό τσιγάρο.³ Ο FDA αδειοδότησε ένα προϊόν θερμαινόμενου καπνού ως Modified Risk Tobacco Product (MRTP) για χρήση ισχυρισμού μειωμένης έκθεσης των χρηστών του σε τοξικές ουσίες σε σχέση με το συμβατικό κάπνισμα.⁴ Τέλος, ο μειωμένος σχηματισμός ορισμένων τοξικών ουσιών επιβεβαιώνεται από μελέτη στα εργαστήρια του German Federal Institute For Risk Assessment (BFR).⁵
- **Τα νέα προϊόντα νικοτίνης από το στόμα** προσφέρουν στους καπνιστές μια λιγότερο επιβλαβή εναλλακτική λύση σε σχέση με τα τσιγάρα. Τα προϊόντα **Snus** ήταν τα πρώτα προϊόντα καπνού στα οποία χορηγήθηκε τροποποιημένη εντολή επικινδυνότητας από τον Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA).⁶ Το Snus δεν είναι ένα νέο προϊόν όπως τα προϊόντα ατμίματος- ή τα προϊόντα θερμαινόμενου καπνού, έχει μια αρκετά μακρά ιστορία στη Σκανδιναβία, όπου καταναλώνεται ευρέως. Το snus με βάση τον καπνό περιέχει καπνό και μειώνει πολλούς από τους κινδύνους για την υγεία όπως ο καρκίνος του πνεύμονα και του

1 American Lung Association, "[Overall Tobacco Trends](#)". Centers for Disease Control and Prevention, "[Current Cigarette Smoking Among Adults in the United States](#)".

2 [E-cigarettes around 95% less harmful than tobacco estimates landmark review - GOV.UK](#) και Cunningham A, McAdam K, et al. "The Evolving E-cigarette: Comparative Chemical Analyses of E-cigarette Vapor and Cigarette Smoke" *Front Toxicol.* 2020 Dec; 2:586674, <https://doi.org/10.3389/ftox.2020.586674>

3 [Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts, WHO 2023](#)

4 [FDA Authorizes Marketing of IQOS Tobacco Heating System with 'Reduced Exposure' Information, FDA](#)

5 Mallock Nadja et al. "Levels of selected analytes in the emissions of "heat not burn" tobacco products that are relevant to assess human health risks", *Archives of Toxicology* (2018) 92:2145–2149, <https://doi.org/10.1007/s00204-018-2215-y> και Mallock Nadja et al. "Heated Tobacco Products: A Review of Current Knowledge and Initial Assessments" *Front. Public Health*, Vol. 7, 10 October 2019, <https://doi.org/10.3389/fpubh.2019.00287>

6 U.S. Food & Drug Administration, "[FDA grants first-ever modified risk orders to eight smokeless tobacco products](#)".

στοματοφάρυγγα, τα καρδιαγγειακά και η χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ) σε σύγκριση με το κάπνισμα.⁷ Τα **σακουλάκια νικοτίνης** (Nicotine Pouches) είναι μικρές θήκες προς στοματική χρήση που περιέχουν νικοτίνη φαρμακευτικής ποιότητας η οποία προέρχεται από τον καπνό. Αυτό το προϊόν μπορεί να περιέχει άλατα νικοτίνης, μικροκρυσταλλική κυτταρίνη, διάφορα άλλα άλατα (συμπεριλαμβανομένου ανθρακικού νατρίου και ανθρακικό οξύ), κιτρικό οξύ αρωματικές και γλυκαντικές ουσίες. Τα σακουλάκια νικοτίνης είναι παρόμοια με το snus, αλλά δεν περιλαμβάνουν πραγματικό καπνό. Η νικοτίνη σε αυτά τα σακουλάκια αναμειγνύεται μαζί με τις υπόλοιπες ουσίες και η απορρόφησή της από τον οργανισμό γίνεται μέσω του στοματικού βλεννογόνου. Ένα ποσοστό της νικοτίνης μπορεί να απορροφηθεί από τη χρήση τέτοιων προϊόντων. Τον Ιανουάριο 2025, ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA), αδειοδότησε μία από τις μάρκες με σακουλάκια νικοτίνης καθιστώντας το συγκεκριμένο προϊόν ως το πρώτο αδειοδοτημένο προϊόν νικοτίνης σε αυτήν τη μορφή.⁸

Πόσο βλαβερά για την υγεία είναι τα εναλλακτικά προϊόντα καπνού;

Καθώς τα εναλλακτικά προϊόντα καπνού γίνονται όλο και πιο δημοφιλή, η συζήτηση εντείνεται σχετικά με τις επιπτώσεις τους στη δημόσια υγεία. Ενώ υπάρχει σχεδόν ομοφωνία ότι τα προϊόντα αυτά είναι λιγότερο επιβλαβή στην υγεία από τα τσιγάρα, είναι απλώς πολύ νέα για να έχουν ολο-

κληρωθεί οι μακροχρόνιες αξιολογήσεις των επιπτώσεών τους στην υγεία των χρηστών.

Το σίγουρο είναι ότι το κάπνισμα τσιγάρων είναι επιβλαβές για την υγεία. Η βλάβη προέρχεται από τις πολλές τοξικές χημικές ουσίες που σχηματίζονται από την καύση του καπνού. Οι άνθρωποι συνεχίζουν να καπνίζουν επειδή η νικοτίνη, η κύρια ψυχοδραστική χημική ουσία των τσιγάρων, προκαλεί έντονο εθισμό.⁹ Το κάπνισμα βλάπτει σχεδόν κάθε όργανο του σώματος. Οδηγεί συχνότερα σε ασθένειες που επηρεάζουν τους πνεύμονες, την καρδιά, τα αγγεία και το ήπαρ, αποτελώντας σημαντικό παράγοντα κινδύνου για καρδιακές προσβολές, εγκεφαλικά επεισόδια, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ) (συμπεριλαμβανομένου του εμφυσήματος και της χρόνιας βρογχίτιδας) και καρκίνο (ιδίως καρκίνο του πνεύμονα, καρκίνο του λάρυγγα και του στόματος και καρκίνο του παγκρέατος).¹⁰ Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εκτιμά ότι ο καπνός προκαλεί 8 εκατομμύρια θανάτους κάθε χρόνο από το 2019 και ύστερα.¹¹

Τα νέα προϊόντα νικοτίνης μπορούν να θεωρηθούν ως μια βιώσιμη συμπληρωματική μέθοδος μείωσης του επιπολασμού του καπνίσματος, γεγονός που ισοδυναμεί με ένα καθαρό όφελος για τη δημόσια υγεία. Αρκετές μελέτες δείχνουν ότι τα προϊόντα νικοτίνης μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη μείωση της βλάβης, μειώνοντας την κατανάλωση παραδοσιακών τσιγάρων.¹²

7 Lee, Peter N. (2013-12-06). "[Epidemiological evidence relating snus to health – an updated review based on recent publications](#)". *Harm Reduction Journal*. 10 (1): 36. doi:10.1186/1477-7517-10-36

8 [FDA Authorizes Marketing of 20 ZYN Nicotine Pouch Products after Extensive Scientific Review | FDA](#)

9 "[Why is it so hard to quit?](#)". Heart.org. Archived from the original on April 2, 2012.

10 Benowitz NL (June 17, 2010). "[Nicotine Addiction](#)". *The New England Journal of Medicine*. 362 (24): 2295–2303. doi:10.1056/NEJMr0809890, "[WHO Framework Convention on Tobacco Control](#)" (PDF). [World Health Organization](#). February 27, 2005. Archived from the original (PDF) on September 6, 2005. Retrieved January 12, 2009. Parties recognize that scientific evidence has unequivocally established that exposure to tobacco has the potential to cause death, disease and disability

11 "[Tobacco](#)". [www.who.int](#). Archived from the original on July 9, 2021. Retrieved July 17, 2019.

12 Joel L. Nitzkin, "The Case in Favor of E-Cigarettes for Tobacco Harm Reduction," *International Journal of Environmental Research and Public Health* 11:6 (June 2014), <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4078589/> και Pasquale Caponnetto, Davide Campagna, Fabio Cibella, Jaymin B. Morjaria, Massimo Caruso, Cristina Russo, and Riccardo Polosa, "Efficiency and Safety of an electronic cigarette (ECLAT) as Tobacco Cigarettes Substitute: A Prospective 12-Month Randomized Control Design Study," *PLOS One* (Jun. 24, 2013), <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0066317>.

Ο Αμερικανικός Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) αναγνωρίζει τη μείωση της βλάβης μέσω των ταξινομήσεων του για τα προϊόντα καπνού πριν από την κυκλοφορία στην αγορά (PMTA). Σύμφωνα με αυτές τις ταξινομήσεις, ορισμένα προϊόντα καπνού και νικοτίνης μπορούν να χαρακτηριστούν λιγότερο επιβλαβή σε σύγκριση με άλλα. Για παράδειγμα, η πρώτη τέτοιου είδους ταξινόμηση χορηγήθηκε σε προϊόντα snus σουηδικού τύπου, επιτρέποντας στον κατασκευαστή να ισχυριστεί ότι η χρήση αυτών των προϊόντων μειώνει τους κινδύνους για τους καταναλωτές σε σύγκριση με τα τσιγάρα. Επίσης, έρευνες που υποστηρίζονται από τον FDA, το Cancer Research UK, το Health Canada και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας δείχνουν επανειλημμένα ότι η νικοτίνη δεν είναι η αιτία του καρκίνου.¹³ Οι άλλες χημικές ουσίες στα τσιγάρα και τον καπνό είναι αυτές που προκαλούν καρκίνο.

Πώς μπορεί να βελτιωθεί η υγεία στον πληθυσμό;

Τα παραπάνω μας οδηγούν στο ασφαλές συμπέρασμα ότι το κάπνισμα προκαλεί τις δυσμενέστερες επιπτώσεις τόσο στη υγεία των καπνιστών, όσο και αυτών που εκτίθενται στο κάπνισμα. Ιδανικά, η διακοπή καπνίσματος από όλους τους καπνιστές θα είχε ευεργετικά αποτελέσματα τόσο στους ίδιους όσο και στην υπόλοιπη κοινωνία. Η πλήρης διακοπή του καπνίσματος, αν και επιθυμητή προοπτική από άποψη υγείας, είναι ένα δύσκολο έργο. Δεδομένου ότι η νικοτίνη δεν είναι η αιτία των σχετιζόμενων με το κάπνισμα ασθενειών, προτείνεται, επομένως, ότι η παροχή αποτελεσματικών και προσιτών εναλλακτικών επιλογών που δεν έχουν καύση, μπορεί να δημιουργήσει οφέλη για την υγεία, επιτρέποντας στους καπνιστές να μειώσουν τη βλάβη χωρίς να σταματήσουν πλήρως τη χρήση νικοτίνης.

Σε μια τέτοια περίπτωση, η φορολογία είναι μέσο για τη μείωση της κατανάλωσης καπνού με ταυτόχρονη υποκατάσταση της κατανάλωσης με προϊόντα λιγότερο επιβλαβή για την υγεία. Επομένως, οι φορολογικές αρχές θα πρέπει να σχεδιάσουν ένα καθεστώς ειδικού φόρου κατανάλωσης με βάση την αρχή της μείωσης της βλάβης.

Φορολογία του καπνού και των εναλλακτικών προϊόντων με βάση τη μείωση της βλάβης

Για τον σχεδιασμό της φορολογικής πολιτικής του καπνού και των εναλλακτικών προϊόντων με βάση τη μείωση της βλάβης πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

1. Υπάρχουν επιστημονικές μελέτες και αποφάσεις ρυθμιστικών Αρχών που υποστηρίζουν το προφίλ μειωμένου κινδύνου των νέων εναλλακτικών προϊόντων, όμως αναμένονται περισσότερες έρευνες σχετικά με τα μακροχρόνια αποτελέσματα στην υγεία των χρηστών αυτών των προϊόντων.
2. Τα προϊόντα ατμίματος, τα σύγχρονα προϊόντα νικοτίνης από το στόμα και τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού (HTPs) είναι λιγότερο επιβλαβή από τα παραδοσιακά προϊόντα καπνού που καίγονται. Σύμφωνα με την Public Health England, μια υπηρεσία του αγγλικού υπουργείου Υγείας, τα προϊόντα ατμίματος είναι κατά 95% λιγότερο επιβλαβή από τα τσιγάρα.¹⁴
3. Σε ένα ιδανικό σενάριο, κάθε προϊόν θα έχει επιστημονικά συμφωνημένα, επακριβώς εκτιμώμενα, ποσοτικοποιημένα χαρακτηριστικά βλάβης και κινδύνου στην υγεία. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να συγκριθούν με αντίστοιχες εκτιμήσεις για τα τσιγάρα, ώστε να προσδιοριστεί ένα μέγεθος σχετικής βλάβης και κινδύνου.
4. Ο υφιστάμενος φορολογικός συντελεστής για τα τσιγάρα έστω ότι είναι ο ανώτατος συντελεστής φορολογίας καπνού (100%). Με βάση το προφίλ

13 Brian Erkkila, "Nicotine Harm and Misconceptions," Παρουσίαση στο συνέδριο TMA 2023, https://www.youtube.com/watch?v=dXTEcCV_FyE.

14 Public Health England, "E-cigarettes around 95% less harmful than tobacco estimates landmark review," Aug. 19, 2015, <https://www.gov.uk/government/news/e-cigarettes-around-95-less-harmful-than-tobacco-estimates-landmark-review>.

κινδύνου κάθε εναλλακτικού προϊόντος καπνού, διαμορφώνεται ο φορολογικός συντελεστής ως ποσοστό του ανώτατου φορολογικού συντελεστή. Αν μπορούσαμε να πούμε με σιγουριά ότι τα προϊόντα snus/σακουλάκια νικοτίνης είναι 98% λιγότερο επιβλαβή από τα τσιγάρα, ένας φόρος σε αυτά τα προϊόντα που θα ήταν 98% μικρότερος από τον φορολογικό συντελεστή των τσιγάρων θα αποτύπωνε τον σχετικό κίνδυνο και τη βλάβη του προϊόντος, ενώ θα προσδιόριζε μια διαφορά στην τιμή της αγοράς που θα έδινε κίνητρο στους καταναλωτές να επιλέξουν την κατανάλωση αυτών των προϊόντων έναντι της κατανάλωσης τσιγάρων.

5. Δυστυχώς, μια τέτοια επιστημονική ακρίβεια και συναίνεση είναι, σήμερα, ρεαλιστικά αδύνατη. Αντί να υπάρχουν ακριβείς εκτιμήσεις και διαφορετικοί φορολογικοί συντελεστές για κάθε μεμονωμένο προϊόν, μια κατηγορική προσέγγιση εξακολουθεί να επιτρέπει διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές και να διευκολύνει ένα εύρος εκτιμήσεων σχετικού κινδύνου για τα εναλλακτικά προϊόντα.
6. Καθορίζουμε τρεις κατηγορίες προϊόντων σύμφωνα με τη βλάβη που προκαλούν. Τα προϊόντα κάθε κατηγορίας θα έχουν μειωμένο φορολογικό συντελεστή σε σύγκριση με τα παραδοσιακά τσιγάρα (κατηγορία 1). Ο φορολογικός συντελεστής για την κατηγορία 2, που είναι λιγότερο επιβλαβή από τα προϊόντα της κατηγορίας 1, θα έχουν 25% φορολογικό συντελεστή (μείωση 75%). Τα προϊόντα της κατηγορίας 3 θα έχουν φορολογικό συντελεστή 10% (μείωση 90%).
7. Συνολικά υιοθετούμε δύο σχετικά κριτήρια: (α) την προκληθείσα βλάβη, (β) το βαθμό υποκατάστασης των τσιγάρων καύσης με εναλλακτικά προϊόντα.

(α) Προκληθείσα βλάβη: Όσο μεγαλύτερη είναι η βλάβη που προκαλεί το προϊόν, τόσο μεγαλύτερος είναι ο φορολογικός συντελεστής του. Όσο λιγότερο επιβλαβές, τόσο μικρότερος ο φορολογικός συντελεστής. Τα προϊόντα καπνού που καίγονται, όπως τα τσιγάρα, είναι πιο επικίνδυνα για την υγεία από τα προϊόντα που απλώς θερμαίνονται ή γενικότερα δεν καίγονται.

(β) βαθμός υποκατάστασης των τσιγάρων με εναλλακτικά προϊόντα: Όσο πιο εύκολα ένα προϊόν λειτουργεί ως υποκατάστατο των τσιγάρων, τόσο χαμηλότερος θα είναι ο φορολογικός συντελεστής του. Η μετάβαση από τα τσιγάρα σε οποιαδήποτε άλλη μορφή κατανάλωσης καπνού που δεν καίγεται μειώνει τη βλάβη. Ο βαθμός στον οποίο ένα προϊόν αποτελεί υποκατάστατο των τσιγάρων ποσοτικοποιείται από εμπειρικές μελέτες με τον υπολογισμό της σταυροειδούς ελαστικότητας τιμής. Η σταυροειδής ελαστικότητα τιμής προσδιορίζει πόσο μεταβάλλεται η κατανάλωση ενός προϊόντος (π.χ. προϊόντα ατμίματος) όταν μεταβάλλεται η τιμή ενός άλλου προϊόντος (π.χ. τσιγάρα). Διάφορες μελέτες έχουν δείξει ότι η σταυροειδής ελαστικότητα τιμής των τσιγάρων είναι μεγαλύτερη στον χύμα καπνό και δευτερευόντως στα ηλεκτρονικά τσιγάρα.¹⁵

Με βάση τα παραπάνω, καταλήγουμε στον ακόλουθο Πίνακα 1.

15 Jidong Huang κ.ά., "A comprehensive examination of own-and cross-price elasticities of tobacco and nicotine replacement products in the US," *Preventive medicine* 117 (2018): 107-114- Mohammed Jawad κ.ά., "Price elasticity of demand of non-cigarette tobacco products: a systematic review and meta-analysis," *Tobacco control* 27:6 (2018): 689-695

Πίνακας 1. Φορολογικός συντελεστής εναλλακτικών προϊόντων καπνού

	Προϊόν καπνού	Φορολογικός συντελεστής ως % του φορολογικού συντελεστή τσιγάρων
1	Τσιγάρα: Πολύ επιβλαβή, εθιστικά, εύκολα στην κατανάλωση. Καπνός χύμα / Στριφτά τσιγάρα: το ίδιο βλαβερό όσο τα τσιγάρα, δεν υπάρχει πληροφόρηση για βαθμό υποκατάστασης.	100%
2	Θερμαινόμενα προϊόντα καπνού (HTPs): λιγότερο επιβλαβή (σε σχέση με τα τσιγάρα και τον στριφτό καπνό), δεν υπάρχει πληροφόρηση για βαθμό υποκατάστασης	25% (διαφορά φορολογίας κατά 75%)
3	Ηλεκτρονικό τσιγάρο: λιγότερο επιβλαβές (σε σχέση με το τσιγάρο), μεγάλος βαθμός υποκατάστασης Σύγχρονα προϊόντα νικοτίνης από το στόμα (snus, σακουλάκια νικοτίνης): πολύ λιγότερο επιβλαβή (σε σχέση με το τσιγάρο), δεν υπάρχει πληροφόρηση για βαθμό υποκατάστασης	10% (διαφορά φορολογίας κατά 90%)

Συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής

Τα νέα εναλλακτικά προϊόντα καπνού έχουν αναδειχθεί ως ένα σημαντικά λιγότερο επιβλαβές μέσο κατανάλωσης νικοτίνης. Τα προϊόντα αυτά περιλαμβάνουν ηλεκτρονικά τσιγάρα, θερμαινόμενα προϊόντα καπνού και σακουλάκια νικοτίνης. Πολλά από αυτά τα προϊόντα αποτελούν άμεσα υποκατάστατα του καπνίσματος, αντιπροσωπεύοντας σημαντικές ευκαιρίες για τη μείωση της βλάβης.

Στη μελέτη αυτή, παρουσιάσαμε μια κατηγοριοποιημένη προσέγγιση που δημιουργεί μειωμένους φορολογικούς συντελεστές για τα προϊόντα με μειωμένη επιβάρυνση. Τα λιγότερο επιβλαβή προϊόντα λαμβάνουν φορολογικό συντελεστή που είναι 50-90% μικρότερος από τον φορολογικό συντελεστή που εφαρμόζεται στα τσιγάρα ως το πλέον βλαβερό προϊόν. Η δημιουργία φορολογικών συντελεστών ως ποσοστό των φορολογικών συντελεστών των τσιγάρων συμβάλλει στη

διασφάλιση διαφορών τιμών που δίνουν κίνητρα στους καταναλωτές να αλλάξουν συνήθειες.

Τα προϊόντα κατατάσσονται σε κατηγορίες μειωμένου κινδύνου με βάση τον βαθμό βλάβης που προκαλεί το προϊόν και το πόσο εύκολα το προϊόν λειτουργεί ως υποκατάστατο των τσιγάρων, το πόσο εύκολα μπορεί να καταναλωθεί (μαζικά) το προϊόν. Όσο περισσότερο ασφαλές είναι το προϊόν και δρα ως υποκατάστατο του τσιγάρου τόσο χαμηλότερος θα είναι ο φορολογικός συντελεστής του.

Η χάραξη δημόσιας πολιτικής γύρω από νέα και καινοτόμα προϊόντα αποτελεί πρόκληση. Ωστόσο, οι δυνατότητες των εναλλακτικών προϊόντων καπνού και νικοτίνης θα μπορούσαν να περιορίσουν τις επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία. Το πλαίσιο που περιγράφεται στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιεί μια επιστημονική προσέγγιση για τη φορολογική στρατηγική που θα μειώσει τη βλάβη και θα δημιουργήσει μια αξιόπιστη ροή εσόδων στα δημόσια ταμεία.

Το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών είναι η κύρια ανεξάρτητη, μη κρατική, μη κομματική φιλελεύθερη δεξαμενή σκέψης στην Ελλάδα. Έχει τη νομική μορφή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας και έδρα την Αθήνα. Το όραμά μας είναι μια Ελλάδα πρότυπο οικονομικής και κοινωνικής ελευθερίας που παρέχει στους πολίτες της τη δυνατότητα να δημιουργήσουν και να επιδιώξουν τα όνειρα και τις φιλοδοξίες τους. Ο σκοπός του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών είναι να αυξήσει την επιρροή των φιλελεύθερων προτάσεων και ιδεών στον δημόσιο διάλογο και την πολιτική. Το έργο του περιλαμβάνει ερευνητικά προγράμματα, εκδόσεις και εκδηλώσεις που έχουν ως επίκεντρο την αύξηση της ατομικής ελευθερίας για κάθε πολίτη.

Οι απόψεις που δημοσιεύονται στο κείμενο εκφράζουν τους συντάκτες του και όχι απαραίτητα τον οργανισμό.

ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Στέγη Μάρκου Δραγούμη
Μαιζώνος 38, Αθήνα
T: +30 210 5238373
info@kefim.org

 facebook.com/kefim.org

 twitter.com/kefim_org

 gr.linkedin.com/company/centerforliberalstudies

 youtube.com/kefim